

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

§. IV. De Conversatione Christi & Cultu corporis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

nis, & aliquot mensibus Prædicationis Christi. Verum sensus communis militat in contrarium.

§. III.

De Miraculis Christi.

66. Primum miraculum manifestum fuit conversio aquæ in vinum.

PRIMUM vero miraculum manifestum, quo gloriam & divinitatem suam populo monstravit (occultum erat, egressus ex utero clauso, & abstinencia à cibo per quadraginta dies) fuit conversio aquæ in vinum facta in nuptiis celebratis in Cana Galileæ vicinâ oppido Nazareth; ad quas cum Matre & aliquot discipulis, quos scilicet tunc sibi aggregaverat, fuerat invitatus.

67. Quæstio similiter de sexta in nuptiis contigisse habet doctrinam satis receptam.

Circa quod miraculum observandum est, non ita constare de die seu tempore, quo patratum fuit. Recepta quidem satis doctrina est, similiter factum fuisse sextâ Januarii seu die Baptismi, vertente anno. Et consonant non tantum varii Patres, sed etiam Ecclesia in officio divino canens: Tribus miraculis ornatam diem sanctum colimus hodie vinum ex aqua factum est ad nuptias. Varii tamen Recentiores valde probabiliter contradicunt, eò quod traditio ista non videatur adeo certa, prout quoque satis indicat S. Maximus Serm. de Epiphaniâ & alii Patres; & satisfiat menti Ecclesiæ, quod tali die representetur facti memoria, sicut simili modo loquendi utitur in die depositionis personæ, sæpè diu antea defunctæ. Aliundè autem minus videatur credibile, Christum per annum integrum abstinuisset post susceptum baptismum à solemniori prædicatione & miraculis; qui etiam aliquin post baptismum vixisset quatuor annos & tres circiter menses. Qui vero priori Opinione adhærent, ad hoc respondent, non esse id incredibile, considerando quod inter miraculum istud & baptismum intercurrerit jejunium, reditus in Galileam seu Nazareth, mora altiquanta ibidem, visitatio Joannis, à quo testimonium acceperat & adhuc accepturus erat, successiva aggregatio discipulorum. Quæ omnia alioquin contigisse debuissent inter diem Epiphaniæ & primum (quod putant) Pascha, ante quod constat fuisse miraculum patratum in Cana, juxta contextum Evangelii Ioan. 2. Res est proinde inter incertitas relinquenda.

Incerta tamen est.

Et difficultatem patitur.

Ad quam nihilominus respondens adherentes præfusa sententia.

68.

Miracula porro sigillatim recensere ac explicare non est nostri instituti. Solum aliquid dicendum de gloriosa Salvatoris Transfiguratione, quam Ecclesia solemnizat in officio divino ex promotione seu etiam institutione Calixti III. ut passim Auctores referunt, & declarat Vvaddingus ad Annum 1456. n. 71. idque occasione victoriæ mirabilis habitæ contra Turcas, etiam

non ipso die, interveniente B. Joanne Capistrano & Joanne Huniade.

Itaque Christus cum Discipulis passionem suam prædixisset, crucem à singulis bajulandam monuisset, seque post hæc cum gloria judicaturum prænuntiasset, ascendit in montem excelsum, Thabor scilicet, ut habet Martyrologium Romanum, & Opinio vulgata Hieronymi, Bedæ & aliorum, situm in Galilæa, quò proinde à Cæsareæ Philippi (ubi priores sermones cum Discipulis erant habiti Matth. 16.) sex diebus interjectis accesserat. Ubi ut de discipulorum cordibus scandalum crucis tolleret, illosque ad labores & tolerantiam animaret, finemque crucis ac laborum eis prælibandum propinaret, selectiores tres, Petrum scilicet & Iacobum (utique non Minorem, fratrem Domini, ut putavit Augustinus, sed alterum dictum Majorem, utpote fratrem Joannis, de quo sequitur in textu) & Iohannem fratrem eius inquit Matthæus c. 17. Ante quos transfiguratus est.

Transfiguratio ubi, quo sine, & coram quibus contigerit?

69. In quo consisteret, declaratur.

Transfiguratio verò hæc non fuit figuræ sicut lineamentorum, sive corporis, sive faciei, immutatio; sed manente eadem figurâ solum immutatio quædam speciei per accessionem novi splendoris. Unde Matthæus se ipsum explicans subdit: Resplenduit facies eius, sicut sol, per immutationem scilicet veri splendoris & lucis internæ. Secus quam claritas Moyfi, quæ solum erat in facie, extrinsecusque adveniens ex colloquio Dei. Idipsum etiam declarat Lucas cap. 9. dicens: Facta est species vultus eius altera. Vestimenta autem eius facta sunt alba, sicut nix, inquit Matthæus, sive (ut Lucas) factus est vestitus albus resplendens. Qui fulgor seu candor vestium procedebat ex fulgore seu luce corporis Christi. Quare albedo ista vestium non propriè albedo erat, sed luminis transparentis fulgor; qualis ferè est nubium soli directè subjectarum.

§. IV.

De Conversatione Christi & cultu corporis.

CONVERSATIO Christi in mundo fuit communis & socialis, seu inter homines: vita enim solitaria seu eremitica non conveniebat fini redemptionis & instructionis nostræ. Idem patet ex Evangelio. Ex quo tamen similiter liquet ipsum opportunè solitum fuisse se subducere à publico ad vacandum orationi, præclare miscens vitam contemplativam activæ, quo & præberet prædicatoribus exemplum, & hanc vitam tamquam perfectissimam Deoque gratissimam indicaret.

70. Conversatio Christi fuit socialis.

Actiomi mixtam habens contemplationem.

71. Quasi ejus vitam.

In victu porro seu cultu corporis regulariter se accommodabat, salvâ honestate &

te & decentiâ, consueto hominum mori quibuscum versabatur; prout congruit cum aliis conversanti. Ideoque *Matth. 11.* Joannes dictus est *neque manducans, neque bibens*; nimirum quia (ut ait *August. l. 16. contra Faustum c. 31.*) illo vitium, quo Iudæi utebantur, non utebatur. *Hæc ergo* (subdit) nisi Dominus uteretur, non in ejus comparatione manducans & bibens diceretur. Propter quod S. Franciscus vitam Christi & Apostolorum innovans, suisque præscribens *cap. 3. Regule* ait: *De omnibus cibis, qui apponuntur eis, liceat manducare*; exceptis scilicet specialibus jejunii Regularis, & Ecclesiastici diebus.

72.
Qualis ve
stisus,

Incessisse
cum Aposto-
lu discal-
ceatum,
ostenditur
multipliciter.

Quod ad qualitatem vestitus attinet, is quoque fuit vulgaris & pauper. Solum vertitur à quibusdam in dubium, an Christus incesserit calceatus, immo quod ita regulariter incesserit ab iis affirmatur. Sed oppositum omnino est asserendum, scilicet Christum incessisse nudis pedibus, ad summum cum soleis sive sandaliis pedis plantam ab injuriis viæ defendentibus, supernè autem patentibus; ut expressè tradit S. Hieronymus *Epist. ad Eustochium*. Et ex professo S. Bonaventura in *c. 3. Regule S. Francisci*, & in *Epistola seu Opusculo de Sandaliis Apostolorum*: quod scripsit adversus quemdam Magistrum, qui oppositum prædicaverat, in quem tamquam temerè contra veritatem Evangelicam offendentem, & Evangelii candidissimam margaritam tortis expositionibus conculcantem invehitur. Ibidemque ad probationem adducit plura Patrum & Scriptorum antiquorum testimonia. Et planum satis apparet ex Evangelio *Matth. 10.* & *Lucæ 10.* Christum discipulis præscripsisse, ut non portarent calceamenta; quæ proinde ipse non tulit: *Nec enim poterat habere Dominus* (ut rectè *Hieronymus Epist. ad Eustochium*) quod prohibuerat servis; qui primò cœpit facere, & docere. Nec dici potest, ipsum tantum inhibuisse discipulis calceamenta duplicia seu mutatoria. Nam sic debuisset explicatius dicere, Nolite habere superflua seu duplicia calceamenta, sicut exprimit duas tunicas. Deinde dum ait: *Nolite possidere aurum, neque argentum, neque pecuniam in zonis vestris*; non potest id intelligi, quod solum prohibeatur pecunia superflua, sed omnis (quod & Apostoli servarunt, dicente Petro *Act. 3.* *Argentum & aurum non est mihi*) adeoque idem est de calceamentis. Præterea *Lucæ 22.* Christus dixit: *Quando misi vos sine sacculo, & peram, & calceamentis*; utique sine ullis, uti sine ulla pera, & sacculo. Proinde Apostoli sic ad litteram observarunt Christi præscriptum, ut etiam patet ex Patribus, & antiquissimis picturis ac cælaturis Apostolorum, etiam Romæ, in quibus omnibus vel cum soleis vel nudis pedibus exprimentur. Idem quo-

que patet ex ipsis, à Christo permissis *Marci 6.* Apostolorum & Christi discipulorum sandaliis, quæ usque in hodiernum diem in plerisque locis ad hujus veritatis adstipulationem, & devotionem Fidei assertantur, teste D. Bonaventura in *Opusculo cit.* Patet etiam per gloriosum Christi signiferum Franciscum, qui Spiritu sancto revelante juxta litteralem intellectum prædicti præcepti in Regula sua Evangelica Fratribus suis calceamentorum usum interdixit. Et hæc Christus ad litteram loquendo pedes Discipulorum ante sumptionem Eucharistiæ in ultima cœna lavit, veluti immundos ex eo quod discalceati incedebant.

Nec refert, quod Joannes Baptista dixit *Matth. 3.* *Cujus non sum dignus calceamenta portare* seu (ut *Marcus c. 1.* & *Lucas c. 3.* *solvere corrigiam calceamentorum*. Nam (ut taceam verbum Græcum rectè significare sandalia, seu soleas pedibus subligari solitas, & ut omittam alias expositiones ad intentum opponentium nil facientes) usitato proverbio solum intendebat Joannes prædicare suam parvitatem, Christi que dignitatem; cujus respectu non sit dignus vilissimum ministerium exhibere. Sicut de homine valde nobili non solito lavare manus posset dicere pauper humilis: Non sum dignus aquam effundere super manus ejus; inquit D. Bonaventura *sup.* Nisi fortè quispiam dicat, quod Christus tunc temporis, quo nondum publicè prædicabat, nondum regulam vivendi ediderat, nondum in deserto exemplum, dâns poenitentiae jejunaverat, calceamentis utebatur. De quo quidquid sit, saltem manifestè concluditur, quod post institutionem Apostolicæ vitæ & regulæ, Christus ejusque discipuli sine calceamentis ad litteram incesserunt.

De reliquo tota Jesu vita fuit pauper, ut verissimè dixerit S. Franciscus *c. 6. Regule*: *Ipsè Dominus pro nobis se fecit pauperem in hoc mundo.* Et *Apostolus 2. ad Cor. 8.* *Propter nos egenus factus est; cum esset dives etc.* Unde ex Matre paupercula in summa paupertate & alieno tecto natus est, pauperulis pannis involutus; in feno & præsepio paupere reclinatus, pauper & nudus pro nobis crucifixus, alieno denique sepulchro conditus fuit. Et *Matth. 8.* ipse ait: *Vulpes foveas habent, & volucres cali nidos, Filius autem hominis non habet, ubi caput suum reclinet.* Et *Lucæ 8.* *Sequebantur eum mulieres, quæ ministrabant ei de facultatibus suis.*

Quare in primis perfectionem concupiscentibus *Marci 10.* proponit, ut vendant & vendant omnia sua & dent pauperibus, & sic nudati sequantur ipsum. Deinde pauperem vitæ formam præscribit Discipulis jam ipsum secutus, proindeque ipse servavit, qui (ut dicitur *Act. 1.*) *cepit facere & docere.* Præscribit namque Discipulis *Lucæ 9.* ut non habeant duas tunicas, seu

seu non plures vestes quam unam, non possideant aurum neque argentum, neque pecuniam in zonis, ut sine pera & sine calceamentis incedant, in domibus alienis divertant, manducantes quae apud eos sunt, seu sumentes instar pauperum alimenta necessaria, etsi alioquin Praedicatoribus verbi divini debita. Unde Apostolus 2. ad Cor. 11. vitam suam plane pauperem describit, in jejuniis multis, in frigore & nuditate transactam. Et 1. ad Timoth. 6. Habentes alimenta, & quibus tegamur, his contenti sumus.

Denique vita pauper congruebat praedicationis officio, tum ob carentiam curae saecularis, necessariae possessoribus divitiarum: tum ne ipse aut Discipuli videri possent quaerere humana, sed homines seu animas: tum ut liberius ab omni concupiscentia terrenorum liberi veritatem edicerent: tum ut in abjectione & paupertate Christi ejusque Discipulorum magis divina vis praedicationis Evangelicae clucesceret, ne divitiarum abundantia mutationem orbis terrarum videretur operata: tum denique ut ab immoderata opum cupiditate (quae plurimos ad infernum trahit) homines revocaret saluberrimo paupertatis exemplo.

Sed difficultas est, an Christus ita fuerit pauper, ut quidem in communi, saltem cum collegio Apostolorum habuerit aliquarum rerum dominium? Ubi satis constat Christum saltem interdum habuisse dominium aliquarum rerum; prout definiit Iohannes XXI. Extrav. Quia quorundam, de Verb. significat. Et consonat Scripturae Iohan. 13. ubi collegium Apostolorum legitur habuisse loculos, qui servabantur in usus necessarios. Ideoque Discipuli putabant, quod Christus Judae dixisset: Eme ea, quia necessaria sunt nobis ad diem festum, vel egenis ut aliquid daret.

Nihilominus interdum etiam Christus fuit sine ullo peculio, non habens tibi caput suum reclinare; idque non solum tempore quo ante baptismum vixit de bonis parentum; sed etiam postea, ut expresse tradit Nicolaus III. c. Exiit, de Verb. signif. in 6. ubi ardeam abdicationem omnium rerum propter Deum, tam in speciali quam in communi, quam venenosus obreccationibus aliquorum insensata damnaverat astutia, declarat meritoriam esse & sanctam, quam & Christus viam perfectionis ostendens, verbo docuit & exemplo firmavit: quamque primi Fundatores militantis Ecclesiae, prout ab ipso fonte hausserant, volentes perfecte vivere, per doctrinam ac vitam exempli in eos (loquitur de Franciscanis) derivarunt. Idem colligitur ex Matth. 8. & Luca 8. supra cit. & ex paupertate Christi in cruce.

Nec his quisquam putet obistere (inquit Nicolaus III. sup.) quod interdum dicatur Christus loculos habuisse. Nam (ut ibidem respondet) sic Iesus Christus, cuius perfecta sunt opera, in suis actibus viam perfectionis exercuit, quod interdum infirmorum imperfectionibus condescendens, & viam

perfectionis extolleret, & imperfeclorum infirmas semitas non damnaret. Sic infirmorum personam Christus suscepit in loculis, sic & in nonnullis aliis infirma carnis assumens (prout Evangelica testatur historia) non tantum carne, sed & mente condescendit infirmis. Sic enim humanam naturam assumpsit, quod in suis operibus perfectus existens, in nostris factus humilis, in propriis permansit excelsus. Sic & summa charitatis dignatione ad actus quosdam nostrae imperfectioni conformes inducitur, quod a summa perfectionis rectitudine non curvatur. Egit namque Christus & docuit opera perfectionis. Egit etiam infirmas sicut interdum & in fuga patet & loculis. Sed utrumque perfecte perfectus existens, ut perfectis & imperfeclis se viam salutis ostenderet, qui utrosque salvare venerat, qui tandem mori voluit pro utrisque.

An autem fuerit Christus pauper aliquando usque ad mendicitatem, inter aliquos controversitur. Sed dicendum, quod sic, cum D. Bonav. Opusculo de paupertate Christi q. 2. D. Thomae Opusculo contra Impugnantes Religionem cap. 7. & aliis passim. Nam de Christo, seu in persona Christi David dixit Psal. 39. Ego autem mendicus sum & pauper. Et Psal. 108. Et persecutus est hominem inopem & mendicum. Ratio est: quia mendicare est indigentiam petitione eleemosynae sublevare; id autem fecit Christus in triduo, quo a parentibus duodennis aberat Luca 2. Nam (ut interrogat Bernardus Homil. de Puero perduto) Per illud triduum ubi eras bone Iesu? quis tibi cibum ministravit aut potum? &c. An ut te per omnia conformares nostrae paupertati quasi unus ex turba pauperum stipem per ostia mendicabas? Quis dabit me buccellarum illarum mendicatarum participem fieri, vel saltem divini illius edulii reliquis saginari? Idem fecit alius, ut quando sitiens petiit potum Iohan. 4. & hospitium a Zachaeo Luca 19. & quando circumspiclis omnibus Ierosolymam discessit vespere in Bethaniam Marci 11. tantae utique paupertatis, ut cum in tanta urbe hospitium non inveniret, quod utique ad conducendum pretio non defuisset, circumspiceret tamquam pauper & mendicus, alibi hospitium petiturus. Cum autem Magister Guilielmus de S. Amore hostis Religionis S. Francisci & S. Dominici, responderet, id non fuisse factum a Christo ex mendicitate, sed ex urbanitate, contra recte arguit S. Bonaventura, quod Christus non fuerit factus egenus & pauper ad docendam urbanitatem vel curialitatem humanam. Petiit proinde humilitatis Magister ex vera humilitate, eoque quod opportunum id foret ad sublevandam suam indigentiam, ac per hoc ut mendicus & pauper.

QUAE

75. Vita pauper congruebat praedicationi Evangelii.

76. Interdum Christus habuit aliquarum rerum dominium, ut declarat Iohannes XXI.

77. Interdum non, ut declarat Nicolaus III.

78. Qui objectionem a se motam pulchre dissolvit.

79. Christus aliquando usque ad mendicitatem pauper fuit.